

Nogle af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 13:

Ministeren anmodes om en redegørelse for den foreslåede klageordnings forhold til grundlovens § 71, stk. 6.

Svar:

Om Justitsministeriets overvejelser om betydningen af grundlovens § 71, stk. 6, for valg af klageordning henvises indledningsvis til afsnit 5.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger (L 36 s. 20-21).

Endvidere henvises til Justitsministeriets besvarelse af 2. maj 1997 af spørgsmål nr. 19 vedrørende L 133, hvori der i anledning af et lignende spørgsmål fra Retsudvalget er anført følgende:

»Som det fremgår af afsnit 5.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, er det i overvejelserne om den foreslåede forenkling af klageordningen bl.a. indgået, at patienten efter grundlovens § 71, stk. 6, har krav på at få prøvet lovligheden af en tvangsindlæggelse eller tvangstilbageholdelse ved de almindelige domstole eller anden dømmende myndighed.

Får patientklagenævnet - som det er foreslået ved lovforslaget - kompetence til i første instans at tage stilling til klager over tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse, skal patienten således stadig have mulighed for at få patientklagenævnets afgørelse om tvangsindlæggelse eller tvangstilbageholdelse prøvet ved domstolene. Det er da også baggrunden for, at det i § 37 i lovforslagets § 1, nr. 13 [§ 1, nr. 14, i L 36] er fastsat, at sygehushyldigheden [efter den tilsvarende bestemmelse i L 36 patientklagenævnet] efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren skal indbringe patientklagenævnets afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse og tilbageførsel for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a.

Ved overvejelserne om den foreslåede forenkling af klageordningen er det også taget i betragtning, at grundlovens § 71, stk. 6, ikke antages at være til hinder for, at der fastsættes bestemmelser, hvorefter en forudgående administrativ klage mulighed skal være udnyttet, før sagen kan

indbringes for domstolene. Det kan i den forbindelse oplyses, at ordningen efter § 9 i den tidligere sindssygelov, der var gældende frem til den 1. oktober 1989, var den, at afgørelser om tvangstilbageholdelse kunne påklages til Justitsministeriet og derefter indbringes for domstolene efter retsplejelovens kapitel 43 a.

Med hensyn til vigtigheden af, at behandlingen af sager om frihedsberøvelse under en sådan klageordning fremmes mest muligt, henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 6. [I Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 6 vedrørende L 133 er bl.a. redegjort for baggrunden for forslaget om ændring af retsplejelovens § 470, der sigter på at fremskynde rettens behandling af sager om bl.a. tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse efter psykiatriloven mest muligt, jf. herved s. 23 og 50-51 i L 36.]

I overvejelserne om den foreslåede forenkling af klageordningen er desuden indgået, at flertallet i det udvalg, der forberedte psykiatriloven, anbefalede en lignende klagemodel. Flertallets forslag byggede således også på, at klager over frihedsberøvelse i første instans skulle behandles af de lokale patientklagenævne, jf. afsnit 5.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det kan i øvrigt oplyses, at lovforslaget om revision af psykiatriloven har været sendt til høring bl.a. hos Den Danske Dommerforening, og at Dommerforeningens høringssvar er sendt til Retsudvalget ved skrivelse af 28. februar 1997. I Dommerforeningens høringssvar nævnes ikke grundlovmæssige betænkeligheder ved klageordningen. Dommerforeningen fraråder dog i sin udtalelse, at man ændrer grundlæggende ved klageordningen, idet foreningen finder, at lovforslaget svækker retssikkerheden betænkeligt.«

Spørgsmål nr. 15:

Ministeren anmodes om en detaljeret redegørelse for den foreslåede klageordning i forhold til den eksisterende, herunder en besvarelse af bl.a. følgende spørgsmål:

- Hvilke typer klager behandles administrativt, og hvilke behandles af domstolene?